

Kályhacsempe - habán kályha (ún. csempés kandalló) csempéi, sarokelemekkel

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	5955.1
Gyár / műhely:	habán műhely
Készítés ideje:	1650 KÖRÜL
Készítés helye:	Erdély; Alvinc (feltehetően)
Anyag:	cserép
Technika:	ónmázás; színesen festett
Méreték:	magasság: 1024 cm mélység: 1075 cm szélesség: 74 cm magasság: kb. 23 cm

A 17. század közepéről származó, feltehetően az alvinci habán műhelyek egyikében készült erdélyi kályha a habán kályhák ritka emléke. A csempék egykor egy szabad tüzelésű tűzhely felső, hasáb formájú füstfogó részét díszítették.

A kályha ún. tapétamintás díszítésű, így az összeilleszthetőség érdekében a csempék perem nélkül készültek. A kályha felületét díszítő mustra egymással szembe fordított szamárhátívek sorozatából áll. Az így létrejött ívmetszetek szabad fehér felületére ecsetes kézi festéssel barnával kontúrozott, három virágszálból álló, keleties jellegű virágtöveket festettek. A csempék szélére fél virágtövet festettek oly módon, hogy másik darabot mellé téve kiadja a teljes bokrot. A kályha alsó és felső párkánya kék alapmázon fehér, stilizált virágokkal ékesített volt, felül pedig karcolt virágokkal díszített kék pártasor zárta le.

A kályhát Dávid János nagyszebeni műgyűjtőtől 1895 körül vásárolta az Iparművészeti Múzeum.

A mintegy 50 elemből álló kályhát 1897-ben az Iparművészeti Múzeum ún. magyar termében, a sólyi református templomból származó karzat alatt állították fel.

Irodalom

- Radványi Diána: Fayencekachelöfen der Hababer, Ofenkacheln und ihre Rekonstruktionen in der Sammlung des Kunstgewerbemuseums zu Budapest *Ars Decorativa*, 29. (2013). 2013. - 57-70.
- Szerk.: Fejős Zoltán: *Legendás lények, varázslatos virágok. A közkedvelt reneszánsz*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 80.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 534. (téves ltsz.mal)
- Radvánszky Béla: *Magyar családelet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 19. kép
- Cserey Éva: Gedanken zu Habaner-Kacheln im Kunstgewerbemuseum in Budapest. *Keramos*, 104. (1984). 1984. - 86-96.
- Szerk.: Miklós Pál: Csempék, kályhák. *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - 137-160.; 10. kép (Cserey Éva)
- Bunta Magdolna: *Az erdélyi habán kerámia*. Kriterion, Bukarest, 1973. - p. 72.; Nr. 20. (téves ltsz.mal)
- Voit Pál, Holl Imre: *Régi magyar kályhacsempék*. Corvina Kiadó, Budapest, 1963. - Nr. 46.
- Voit Pál: *Régi magyar otthonok*. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1943. - p. 132, 147.
- Radisics Jenő: *Ideiglenes kalauz az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiben*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1898. - p. 27.

